

GRAMATIKA: padeži za iskazivanje posesivnosti POSESIVNI DATIV (ø + D)

Posesivnost se u srpskom jeziku može iskazati ne samo posesivnim pridevima i posesivnim zamenicama, već i **posesivnim dativom** reči koja označava posesora.

**Sandra je Jeleni sestra od ujaka. = Sandra je Jelenina sestra od ujaka.
Bojan je meni brat. = Bojan mi je brat. = Bojan je moj brat.**

7. Gledajte prethodni tekst i dopunite rečenice kao u primeru.

Npr. Dragica je _____	(Mile) _____
Dragica je _____ <i>Miletu / Miletova</i>	(Mile) _____ <i>žena.</i>
Jovan je _____	(ja) _____
Mile je _____	(Bojan) _____
Voja je _____	(mama) _____
Novak je _____	(Nada) _____
Jovan je _____	(Nikola) _____
Mile je _____	(tata) _____
Nikola je _____	(Milan) _____
Bojan je _____	(Mile) _____
Dragica je _____	(tata) _____
Tata je _____	(Voja) _____

8. Umesto prisvojne zamenice upotrebite odgovarajuće forme ličnih zamenica tako da rečenice imaju isto značenje.

Npr. Petar je moj brat.
Petar je meni brat. Petar mi je brat.

Nataša je moja sestra od tetke.

_____ . _____ .
Svetlana je tvoja tetka.

_____ . _____ .
Zoran je njen brat od ujaka.

_____ . _____ .
Pavle je njihov zet.

_____ . _____ .
Zorica je njegova devojka.

_____ . _____ .
Gordana je naša profesorica.

_____ . _____ .
Stefan je vaš dobar prijatelj.

POSESIVNI GENITIV (Det + G)

Posesivnost u srpskom jeziku, pored konstrukcije sa posesivnim pridevom, može da se iskaže i konstrukcijom sa **posesivnim genitivom**. Ukoliko su moguće obe konstrukcije, prednost se daje onoj sa prisvojnim pridevom (**ženin glas**: glas žene).

Međutim, posesivni genitiv je obavezan u konstrukcijama sa obaveznim determinatorom i tada ga je nemoguće zameniti konstrukcijom sa prisvojnim pridevom.

prijatelj **mog** brata **moj** bratov prijatelj

brat **moje** majke / kuća **mojih** prijatelja

telefon **Majinog** brata / poznanik **gospodina** Petrovića

student **Gordane** Popović / knjiga **profesora** Slobodana Simića

9. Popunite praznine odgovarajućom padežnom formom.

Ona je prijateljica _____ (moja mama).
Stanislav Popović je poznanik _____ (moj brat).
Ovo je sin _____ (onaj visok čovek).
Ovo je kuća _____ (naši kućni prijatelji).
Lazar Ristovski je bio učenik _____ (Anka Nikolajević).
Ovo je fotoaparat _____ (Milošev drug).
Da li si gledala novi film _____ (Srđan Dragojević)?
Da li voliš da čitaš romane _____ (Svetlana Velmar-Janković)?
Ovo je nov automobil _____ (moji rođaci).

10. Prema sledećoj shemi završite započete rečenice.

Npr. Đorđe Marković je deda _____.
Đorđe Marković je deda *Đorđa i Dušana Markovića i Biljane i Miroslava Petrovića*.
Stevan Petrović je muž _____.
Milica Petrović je keći _____.
Gordana Marković je supruga _____.
Đorđe i Gordana Marković su roditelji _____.
Zorica Marković je snaha _____.
Dušan i Đorđe Marković su sinovi _____.
Đorđe Marković je rođeni brat _____.
Biljana Petrović je unuka _____.
Stevan Petrović je zet _____.

11. Umesto navedene dve rečenice napravite jednu koristeći konstrukciju sa posesivnim genitivom.

Npr. Moj mlađi brat ima novu devojku. Ona je veoma lepa.
Nova devojka *mojeg/mog mlađeg brata* je veoma lepa.

Moja starija sestra ima novi mobilni telefon. On je veoma skup.

Moj dobar prijatelj ima sestru. Ona se udaje.

Moj mlađi sin ima novog druga. On je veoma bezobrazan.

Italijanski restoran u Pašićevoj ulici ima novog vlasnika. On je moj dobar prijatelj.

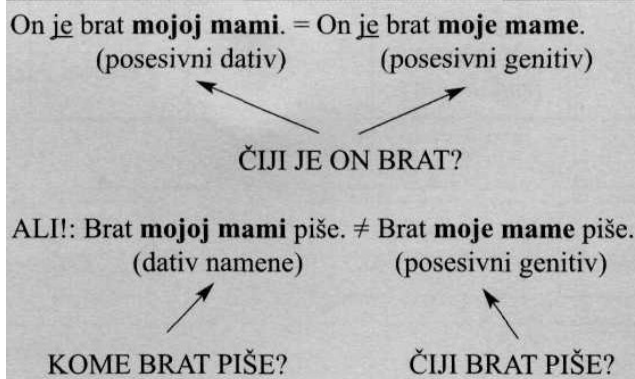
Naš ujak ima novu kuću. Ona se nalazi u centru grada.

Moja sestra od tetke ima nova kola. Ona su pokvarena.

Moji roditelji imaju vikendicu. Ona se nalazi se u okolini Novog Sada.

Moji prijatelji imaju sina. On se zove Miodrag.

!!! POSESIVNI DATIV : POSESIVNI GENITIV

12. Zaokružite slovo ispred svake rečenice u kojoj genitiv ili dativ ima posesivno značenje.

- a) Ona je sestra mojoj mami. d) Sestra mog oca čita.
b) Sestra mom ocu čita. e) Milica Petrović Petru Petroviću piše pismo.
c) On je brat mog oca. f) Milica Petrović je sestra Petru Petroviću.

Možemo reći:

On je brat **mojoj mami**.
On je bio profesor **mojoj mami**.
On je prijatelj **mojim roditeljima**.

Ne možemo reći:

To je telefon **mojoj mami**.
To je kuća **mojoj mami**.
To je mačka **mojoj sestri**.

13. Zaokružite slovo ispred svake rečenice u kojoj dativ nema posesivno značenje.

- a) Da li si čitala romane Milošu Crnjanskom? d) Ovo je kuća **mojim roditeljima**.
b) Ovo je knjiga mom bratu. e) On je drug **mojim roditeljima**.
c) On je šef mojoj mami.

14. Sintagme u dativu iz prethodnog zadatka upotrebite u genitivu i utvrdite da li su te rečenice ispravne.

MNOŽINA IMENICA BRAT I DETE

Imenice **brat** i **dete** imaju nepravilnu (supletivnu) množinu. Njihova množina glasi: **braća** i **deca**. One značenje množine iskazuju oblikom ženskog roda u jednini.

Sg.	Pl.	Sg.	Pl.
taj brat	ta braća	to dete	ta deca
(m, sg.)	(f, sg.)	(n, sg.)	(f, sg.)

	Sg.	Pl.		Sg.	Pl.
N	brat	braća	N	dete	deca
G	brata	braće	G	deteta	dece
D	bratu	braći	D	detetu	deci
A	brata	braću	A	dete	decu
V	brate	braćo	V	dete	deco
I	bratom	braćom	I	detetom	decom
L	bratu	braći	L	detetu	deci

Popunite praznine odgovarajućom formom imenice *brat* ili *dete*.

Imam dva _____ (brat).

To su moja _____ (dete).

Za _____ (brat, sg.) bih sve uradio.

Mislim o njegovom _____ (dete).

Idem sa _____ (brat, pl.) na more.

Treba da razgovaraš sa _____ (dete, pl.).

Razgovaramo o _____ (brat, pl.) Petrović.

To je ona žena s _____ (dete) u rukama.

Ovo su moja _____ (brat, pl.).

_____ (dete, pl.) je često sve smešno.

Idite, _____ (dete, pl.), tamo pa se igrajte!

Popunite praznine odgovarajućom formom reči datih u zagradama.

Ovo su _____ (moj brat).

_____ (moje dete) ne vole da čitaju.

Igrajte se malo i sa _____ (drugo dete, pl.).

Ona stalno priča o _____ (njegov brat, pl.).

Video sam _____ (tvoj brat, sg.) u Nišu.

_____ (ovo dete, sg.) se sviđa tvoja marama.

Ostavite Vi _____ (moje dete, pl.) na miru!